

Vinster har ett pris. De kan leda till välfärd men också till ofärd.

av Bengt-Åke Wennberg

I Economists nummer den 8 oktober 2019 beskrivs hur ekonomin i praktiken dramatiskt avlägsnat sig från så som man teoretiskt har tillämpat den under de senaste decennierna. Nu är det helt annorlunda. Ingenting stämmer längre. Redan Aristotelses skiljde mellan ekonomi och kremastitik. Med ekonomi menade han hushållning med resurser. Med kremastitik menade han hanterandet av pengar. Han refererade till kung Midas som önskade att allt han rörde vid skulle bli pengar men upptäckte snart att han då skulle svälta ihjäl.

Dagens ekonomi har drag av kung Midas dröm. Pengarna som sådana är en vara som man handlar med och som man tror kan föröka sig själv. Men denna tanke bygger på att det finns resurser som motsvarar de pengar som skapas. Dessa resurser håller nu snabbt på att förödas genom det ekonomiska system vi hamnat i. Flera författare och ekonomer talar därför om att vi måste göra skillnad på tjocka och tunna värden.

Pengar som genereras av tunna värden har inget värde i sig. De kan inte bidra till välfärd. Det är bara pengar som genererar tjocka värden som kan göra det. Risken är då att många förmögenheter som just nu består av mycket "pengar" egentligen är värdelösa.